

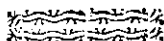

A' ROMAI TSASZARI ES AP. KIRALYI FELSEG
NEK KEGYELMES ENGEDELMEVEL. Cluj

Indúlt BÉTSBOL Penteken 21. Januáriusban 1791.

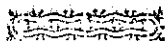
A' jelen-való Télről.

Itt Bétsben és az egész Környékben már régtől fogva olyyan a' Tél, mint egy igen ritkán morgalódó — azonban ifjuságában tett bűnein ottan ottan sránkozó el-gyengült öreg Aszszony — kinek környülállásai megjegyzélt érdemlenek. Az egész télen olly mértékletes meleg idők valának, hogy még eddig csak egyszer, u. m. a' múlt esztendőben Nov. 18 dikán reggel szállott vala a' hideg-mérő a' fogyaló pontnak 2 dik grádittsára: Ebben az esztendőben pedig még egyszer is a' fogyaló pontunkra nem érkezett; sőt Jan. 17 dikén reggel 8, dél-után pedig 10 grádits foggal távozott vala el ettől; melly több mint 30 esztendőktől fogva nem tapasztaltatott. Meg

külömböztette ezen tél magát azzal is a' más telektől; hogy ez szüntelen való ködös és nedves napokkal folyt eddig. A' múlt éft. Nov. 21-dik napjától fogva, melly nálunk szokás-szerint a' télnek kezdete, hovázott 7 szer, t. i. 28 és 29-dik Novemberben — 8. 9. 16. Decemberben — és Jan. 11-dikén, de ez is azonnal elolvadott; még sokszor előbb, hogysem a' földre leérkezett volna. Ellenben esett az első 26. 27. 28. Nov. 4. 16. 17. 18. 19. Dec. 3. 5. 7. 10. 11. 12. 13. 15. 16. és 18-dik napjain Januáriusnak. A' szüntelen tartó köd és nedves levegő, egy szüntelen lutskos és egészségtelen telet szültenek. Noha ezen tél igen ritka, mindazáltal nem kel ötöt úgy nézünk, mint egy éppen természet felett valót; mert máskor is volt még ez, sok éftendőkkel ez előtt ilyen, sőt még gyengébb is. Az 1287. 1289. 1301. 1426. 1473. 1494. 1586. éftendőkben ezen idő tályban már nyíltanak itt Bétsben (a' mezei 's kerti virágok és fák, és az 1295 dik éftendőben az egész télen nem vala szükség befűteni a' szobákat; noha még az idén megeshetik, hogy szán-útunk is léfzen későbben — sőt igen is úgy fog meg-esni; mert minden 63 meleg télre 5 hideg tavaszt jöni tapasztaltanak — hanem az egész még mindenkor szenved ilyenkor — szakad a' fába a' botskor!

Anglia. — Dec. 28-dikára virradóra olly retentő égi háború lett Londonban, mellynek nem találhatni páriját az *Angliai Historiakban*. Majd az egész Városban le-dütogette a' kéményeket a' szörnű menydörgéssel 's köefsővel egyesült szélvész, sok házaknak még a' tetejekét is le-forgatta, a' kereteket, 's szántó földeket öfzve rontotta. A' parton lévő épületek az ifzonyú módra hánykodó tenger ki tsapó habjainak prédaivá lettek. A' tengeren még sok napokkal is ezután hajók' tördelékjeit, külömb külömb-féle portékákat, 's hóltt testeket kellett szomorúan szemlélni. Még a' külömben leg-bátor-ságosabb ki kötő helyekben se maradhat meg a' hajók. A' menykő sokakat ütött agyon a' Városban,

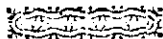
ban, 's a' Város körül; másokat az épületeknek le omló falaik fosztottak meg életektől; leg-többen jek pedig a' tengerbe vesztenek.

Hollandia. — Gyászos napja vala *Amsterdám* Városának az el múlt esztendőnek utolsó napja. Oly rendkívül való sűrűségű köd ereszkedett t. i. mindjárt estvéli 6 óraker, hogy a' fáklya 's lámpás világa sem menthette meg az embereket az el tévelyedéstől. Sokan el-hibázták a' hidakat, 's le estek a' tsatornákba. Kiáltottak ugyan vátig a' segedelemért; de vagy azok-is utánnok estek, a' kik kiakarták őket szabadítani; vagy pedig mig segítségke mehetek volna kiáltozások után, addig elfogódott a' szavok, 's-koporsójokká vált a' tsatorna. 230 ra megy a' vízbe fült, minden-féle idejű személyeknek száma.

Az Olasz-országból érkezett Levelek azt erősítik, hogy Nápolyban, hol máskor alig lehet orvasságnak is havat találni, olly nagy hó esett volna az ujj-esztendőre, és olly kemény hideg idők kezdettenek jární, hogy az oda való meleg levegő-hez szokott emberek bámúlnak vala rajta. Ezeknek ott a' hideg, nekünk pedig itt a' meleg tél ujjság.

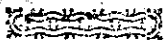
Minden féle elegyes jegyzések.

Borsod Vármegyének nagy érdemű Követje M. Vay Josef Ur, a' F. Udvari Magyar Kantzellárián Udvari Tanátsofsa lélzen. — A' minapában megholt F. Udvari Titoknak *Kubinszky* Ur helyében, a' Bánátban fekvő *Krafsó* Vármegye Vitze Ilpánnya *Piátsch* Ur tétetett ő Felségétől. — A' Fudgyunak Bétsben minden Vám és Harmintzad nélkül való bé-hozatása tsak 3 hónapokig tart, a' már közönségessé tett Felséges Rendelések szerint. — *Ismail* alatt egy *Beaumilov* nevű Frantzia Oberst-Lájdinántat-is halálra löttének, ki itt szabad akaratból próbálja vala szerentséjét. Ki küldötte ide? a' nagyra vágyás — elnyerte hát azt, a' mit minden

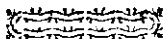
den ember bizonyosan el-nyér. — Miólta az Oroszok *Ismailt* meg-vették, *Braillának* készülnek rivásához, és már az e' végre ki-rendelt Sergek csak 2 órányira állanak *Braillától*. Ezek-is minden órán az *Ismail* nótán fognak tántrolni. — Ha! ha! ha! A' *Skutari Basa* Vallásbéli Türelmet hirdettetett a' maga Tartományában. Ugyan-is: azt írják Triestből a' Romai tudósítások után, hogy a' *Skutari Basa* egy Romában lévő *Rofsi* nevű Abbást maga Agensének fogadott, ki által a' Romai Igazgató-széknél azt adta-bé írásban, hogy ő a' Romai Katholica Vallást tartókat mindenkor erősen szerette, és azokkal örökké szépen bánt — most pedig bizonyofsá tesz mindeneket, valakik csak az ő Tartományában kívánnak lakni, hogy azoknak teljes Vallásbéli gyakorlást, és örökös hazafiúi juttenged — birhatnak valamit és magokévé tethetnek örökség szerint. Tehát ez megint egy ujj Követtség a' Romai Udvarnál. — Meg lehet itt jegyezni, hogy az itt vitézkedett híres *Vukásovits*-tól a' Keresztet vissza kérték, a' mint itt Bétsben foly a' hire, —

— — — Még más nagyra lépet Keresztes Tisztekről is az a' hir, hogy magok a' hadi Tisztek Pert folytatnak ellenek, és kezdik mutogatni, hogy nem mind arany a' mi fénylik — ellenben sokszor nem tűndöklök az el-rejtett Brillánt. — A' *Skutari Basáról* azt írják némellyek, hogy ő Romai fi vólna; ifju Prokátor korában bizonyos tört tserepe lévén el-szökött, Konstantzinápolyban magát környül metéltette, nyelveket tanult, és vitézsége által lépett ezen mostani állapotjára, melyben az Olofsz Nemzetet igen nagyon betsülte mindég — és a' Keresztény Papokkal leg szebben bánt, a' maga kegyetlenkedő dühös órájiban-is. — Ezek még mind semmik, de az újabb szelek olly hirrel érkeztenek Bétsbe, hogy a' Muszka nagy tengeni hajós Sereg, a' *Contra Admiral Utsakov* vezérsége alatt, a' fekete-tengerről keményen ágyuzná *Váránát* — mely hajós Sereg már Dec. 14-dikén meg ér-
ke-

kezett vala ide. Ezen hajós Sereg olly hirtelen és olly véletlen mondatik ide érkezettnek lenni, hogy a' félelem miatt a' Törökök még csak ellent sem tudtanak állani, mivel a' Nagy Vezérnek hajós-serge ollyan rosz állapotban vagyon, hogy az idén a' tengert nem úszhatja. Látni való mindezekből, hogy Muszka Ország még a' télen egy szerentsés békekségre lépik a' Portával, és ha nem, bizonyoson meg-efzi a' Török a' szurkat — de az *Europa* határain kívül — mivel már most mind a' maga Valásabéliek között fogja a' Törököt Sergeinek izaprodásával nyomni. Hát ha még Ásiába és Macédoniába mehetne, hól a' Lakólok mind Görögök,

— — — — — A' Pruszszus Udvar magára nézve, és nem a' Porta képzelt háládatosságaért akarná *Mahumed* Uramnak a' Muszka tövifset ki-húzni lábából — de már által látta, hogy ezzel is igen el késett — és még nem is tudjuk, hogy léfzen; mert az ujjabb Levelek azt erősítik, hogy Báró *Lustval* a' Pruszszus békekséget-szerző Követjével öfzve-vezett a' Nagy Vezér. Ő mindent a' maga feje szerint akarna tselekedni, *Lusi* Ur pedig látja, hogy nem mehet a' dolog az ő kopotz Koponyája szerint. A' Nagy Vezér a' *Lusi* Ur Plánumát meg-vetette, és azt mondta: Ő jobbat tud csinálni!! majd *Várndnál* válik-el. — A' Lengyel Gyűlés-is észre vette, hogy az ő Portával való frigye, melynek csak az all-írás héjja, betsületesen el-maradhat, sőt azt-is által látta az Orzágnak okosabb része, hogy ez nékik idővel veszedelmekre lehetne — azért ezen frigyből sem sok lesz — és ha egész Lengyel-orzágnak most csak annyi efze van, mint egy tentás körmű Ujjságirónak Muszka Printzet, vagy *Potemkint* választya Királynának, és füttyet hány az egész Világnak, ha ezt tselekszi most, nem tselekedett önként egyebet, hanem azt a' mit idővel kéntelenségből fog tselekedni. — Egy Galitziából érkezett Levélből nyilván olvashatjuk a' Lengyel-orzági Gyűlésnek azon végezését, melylye-

szerint itten valakinek idegen Hatalomság' *Pensiját*, vagy valamely nagy ajándékát, akármi név vagy álortza alatt el-venni, kinek kinek élete vesztésével meg-tiltatott. — A' Hollándiából érkezett 10 milliom Lengyel forintokat a' Lengyelek többnyire a' hadi nép szükséges fegyvereire fordították. Három személyek hozták el ezen pénzt *Hollándiából Varsoig*, u. m. — egy Lengyel Tiszt, egy Lengyel Kurir, és *Lajtner* Ur, ki az Hollándi Lengyel Követ *Gr. Oginszki* Urnál Udvari Marsali szolgálatban vagon.

Egy *Péttersburgból* igen jó kéztől jött tudósítás szerint, a' jelen-való időben és háboruban ennnyi számból, és következő módon állott az Orosz Tábor: A' Gárda állott 9967 főből, a' Regulált Tábor 169-ezer 985 emberből, a' Várat őrző Sergek 103 ezer 226 fegyveresekből, a' Regulálatlan Sergek 129-ezerből — és így mindenestől fogva állott ezen Tábor 412 ezer 178 emberből. — De ezen száma az Orosz Tábornak 168-ezer 998 emberrel kevesedett, u. m. a' kik vagy egy, vagy más képpen a' háboruban el-vesztenek. Csak a' Gárda Sergek, kik a' Svéd ellen állának vala fegyverben, a' 9967 fő között el-vesztettének 4931 szemenként vállogatott Legényt — és így szinte fele a' Gárda Sergekek. A' Regulált Tábornak lovas része 23-ezer 141 embert; a' gyalogja 61-ezer 300 embert vesztett. — 3) A' Várt őrző Sergekből oda lett 34-ezer 126 férfi; a' Regulált között 45-ezer 500 ember — és így a' szárazon lévő mostani ereje a' Muszkának 243 ezer 180 fegyveresből áll — mely most megint, a' már el-rendelt Rekluta szedés szerint 100-ezerrel fog szaporodni.

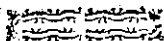
Brüszszelből az iratik, és sok Levelekben erősítetik, hogy csak ugyan *Vandernót* Uram a' maga Belgiumból való ki-szaladásakor 2 milliom 400 ezer forintokat vitt-el magával, és *Utrekkt*hez nem mellesze 80-ezer forintot vett egy *Jozfágot* magának, a' hol most, a' nép és az Ország részéről el-vesztett, de a' maga részéről meg-nyert Perét, mint Világ

tsaló Prokátor neveti és nyugszik. Az ő két Testvéreiről pedig az a' hir, hogy Brüsszelbe megint vízfíza jöttenek volna. — Hágából pedig azt írják, hogy H. *Urfel* és *Aremberg*, *Vandernot* és *Vandájen* most Párisban vólnának.

Frantzia ország. — Azt olvassuk egy *Párisi* Levélből, melly költ Jan. 2-dikán, hogy a' Párisból hozzája küldött Kurirt 10 napok után botsátotta vízfíza Pápa ő Szentsége egy *Brevevel*, a' melyben magoktól függeszti-fel a' Papoktól, le-tegyék e' a' polgári hitet, avagy nem. — Azt is jelenti említett *Brevejében*, hogy óhajtaná, 's szükséges-is volna, ha egy Nemzeti Papi Gyűlés tartatna Frantzia Országban.

A' Papi Rend' hitléséről szóló végzésnek a' Király által lett meg-erősítettését követett nap, 50 Papi Személyek, nagyobb részént Plébánusok esküdtek meg a' Nemzet Gyűlésében. Minekelötte hozzá fogtak volna azonban a' polgári hitnek le-tételéhez, így szollott közzüllök *Gergely* Apátor (*Abbé Gregoire*) a' Gyűléshez: „Uraim! Kélsz lévén feles izámú hivatalbéli Társaimmal együtt, a' polgári hitnek le-tételére, had fedezzek-fel az ő nevekben némely gondolatokat, mellyek talám nem fognak haszontalanok lenni, a' mostani környülállásokban. Nem lehet tagadni, hogy sok betsületre méltó, 's Hazájokhoz kétségsbe hozhatatlan szere-ttel vífeltető Papok tufakodások között ne legyenek azon okból, mivelhogy tartanak töle, hogy a' Státusnak ujj polgári alkotvánnya tellyességgel meg-nem állhat a' vallásnak farkallatos igazságaival. Mi, hasonló erőben kötelesek vagyunk a' vallásnak, mint a' Hazának Törvényeihez. Nem szününk meg; a' papi hivatalt, mellyet vífelünk, mind-úntalan tiszteletesebbé tenni erköltseinkel; kélszek vagyunk ezea Isteni Vallást, melynek szolgálivá lettünk, nem csak állhatatolsan hirdetni; hanem ha a' szükség ugy hozná magával, tulajdon vérünkkel is meg-petsételni: de azonban jelentjük részünkről, hogy mi szoros, és ugyan csak kellete szerént vizsgálódásunk után-is,

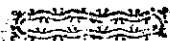
sem.

sem mire olyanra nem találtunk a' Konstitutióban a' mi meg-sérthetné azon szent igazságokat, melyeket hinniünk 's tanítanunk kell. Bofzszusággal illetné, 's rágalmazná az, a' Nemzet Gyűlését, a' ki azt fogná réá, hogy az, az *Ekklesiái* dolgaiba akarta magát avatni. Frantzia Ország, sőt az egész Világ előtt ki nyilatkoztatta az, a' Kath. Apost. és Római Vallás eránt viseltető mély tiszteletét. Soha sem akarta az meg-fosztani a' Hiveket, tsak egy eszköztől-is az idvességnek. Soha, leg-kisebb részben sem sértette-meg a' tudományt, a' szent Uralkodást (*Hierohia*), és az Anyaszentegyház Fejének lelki hatalmát: meg-esmérte, hogy ezen tárgyak nem az ő rendelése alá valók. A' Megyéknek új módosítása által, tsupán azoknak polgári formáját akarta úgy intézni, hogy az, mind a' Hiveknek, mind a' Statusnak kiváltképpen való hasznára szolgállyon. A' Papi Rend' Polgári Konstitutiójának tsupa nevezete is meg-győzhet kit kit, a' Nemzet Gyűlésének tzellyáról. — Semmi meg nem akadályoztathat tehát minket, polgári hitünknek-le-felében. Ohajtjuk egyszersmind buzgóan, hogy letsendesítvén általán fogva minden más hivatalbéli Társaink is az egész Országban, magok nyughatalanságaikat törekedjenek ezen hazafiúi tartozásokat tellyesíteni, mely által fundáltathatik az Országban a' békeiség, 's készülhet meg a' pásztorok 's juhok között való egyyesség. „

Aprobó jegyzések. — Valamint a' Nápolyi Király születése-innepére halasztott új esztendei Udvari Gála, ugy a' Szent *István* Rendének innepe még máig-is meg nem vólt; az utolsó nem-is fog addig tartatni, míg az Ország-gyűlésének Posonyban vége léfzen; mert már az itt mulatozó Méltóságok tdkarodnak le-fe é, és a' jövő Hétfőn Gyűlés tartatik, melyben tsak valamely Felséges Végzések el-olvasatni — de már ezen Gyűlés hamar időn el-ozlik. — A' Posonyban mulatozó, és olly fok ideig házokon és jószágaikon kívül minden munka-nélkül költségesen elő Követ Urak magokat annyira meg-

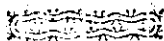

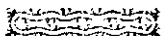
unták; hogy ezeket *Bakhusnak*-is semmi mulattságai vigszágra nem serken hetik — ezt köljönnyék a' *Budai* hozljáson tartott *Synodusnak*, melynek még máig sints vége. — *Fronte Capillata est, sed post occasio Calva!* — A' mi Felséges *Palatinusunk* igen fényes Udvarral mégyen Budára, és már bizonyosnak tartatik, hogy a' *Palatinusi* fizetése kivül a' Királyi Pénz tárból is elztendönként nagy Summát fog kapni. — A' *Budai* Deák ujjságból, mely most minden Hazánk külzebein belöll lévő Ujjság Leveleknek eleibe hágott érdemmel, azt olvassuk: — Hogy ő Felsége kegyelmesen el végzette, és minden Kerületekben ki-hirdettette, hogy a' *Posta* mestereknek minden Hivatalokra és Tilztségekre, melyekre tsak alkalmasok, akár a' *Posta* Linéáján, akár más Hivatalokban ki nyílt ajtók légyenek és alkalmaztassanak; ha tehát ezek közzül valakik Hivatalt kívánnak, azok ő Felségének jelentessenek-bé, és *Candidáltassanak*, hogy ebben a' Hivatalban lévő-k is érdemek szerint való jutalmat nyerhessenek.

Hogy a' *Nápolyi* Felség a' mi fegyver viselőinket tüzelni és hadi probát tenni láthassa, tegnap egynéhány *Batalion* Német *Gránátérfok* öszve húzatának vala *Bétshez* 2 órányira, kik a' *Tertzy* és *Kinszki* Vezérek igazgatása alatt 4-szegü sorba tüzelnek vala. Meg jelentenek itten a' nevezetesebb *Gavallérok*, a' *F.* két *Udvar*; a' mi *F.* *Palatinusunk* a' *Magyar* *Gavallérok*kal hátul lovaglatt — és a' lovaglásából-is mindenek ki-nézhetik, hogy *Húszár* Vezér; mert egy árkot úgy ugratott által, hogy akár mely jó *Lovaglónak* fok lett volna. — Itt ő Felségének több *Atyai* szorgalmatosságai között az az edgyik, hogy az eleségre szolgáló dolgokat megoltsithassa, melyben már egy darab időtől fogva dolgozik egy egész *Commissio*.

Nagy Banyáról, a' mult *Decembernek* 26-dik napján. — „ Minekutánna Felséges *Urunknak* elébb ugyan *Császári* *Koronáztatását*, az után pedig *Novembernek* 15 napján neve napját az *Isteni* *Pompás* tisz-

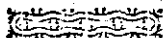

tisztelet után a' Zengő Muzikáknak harsogási, és Mozsárainknak dörgései között üllő Ünnepünk tartottuk volna, el érkezett azon régtől fogva ohajtott szerentsés napunk is, a' mellyen, ngymint Karatsonyinak Második napján edes Hazánknak Felféget Atyaért már kettőzöttetett Örömmel, és buzgósággal fő Tisztelendő Kanonok, és Városunk Plebanusa Gyoroki Edelspacher Miklós Ur- a' Szivessen könyörgő nép fokasága között el énekelvén a' Te Deumot; és a' Szent Misét Tisztelendő Grényi Josef Ur Magyar Káplány érzékeny, és ékes Magyarfággal mondotta el ezen Textusból: Benedictus qui venit in Nomine Domini, ezen Öröm alkalmatossághoz szabla beszédét. Dél után 3 Óra tajbann, meny dörögtek ujjalag Mozsáraink, és azon Szakállós Agyuink-is, mellyek 1741-dik elztendőtől fogva, vagy is néhai edes Anyánk Mária Theresia Koronázásának üdjetől a' Város Házánál heverték; hangzott a' Piacz Dob, Trombita, Sipok, és a' Fekete Bandá kotát rem ismérő hurjainak Zengésétől, a' midön a' Város Házáról Sziváryány modjára a' Bor Aranyos hordóbol a' szemjuhozó Lelkek számára folydogált, és a' lágy Czipók hanyattattak vala; itt lehetett látni egy tafzigáló de ártatlan ütközetet, a' Szegények pedig különössen vendégeltettek meg. Ezt követte elvív 6 Orakor a' Városnak meg Világosittása, ez a' külföknek, kik is ezen alkalmatosságra bé gyülekeztek vala vallások szerint igen gyönyörűféges vala, mert azon kívül, hogy Felféget Urunknak Képe, Szent Koronánk, és Országunk Czimere a' hozzá tartozandokkal együtt a' száma nélkül égő Lampások között a'

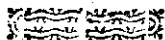

a' Város Házán mesterségesen meg világosított
 vala az egész Város, de fő-képpen a' Piatz : ugy
 meg vala világosittva, hogy csak egy Háznak ab-
 lakjain ezer nyoltzvan lámpások égtenek, melly al-
 kalmatossággal ugyan a' Város Házán Bál tartat-
 ván, meg jelent itten a' Tanuló Ifjuság is Zászlóival
 és mu'sika szóval, és a' Király hívségére tzelező egy
 mással való beszélgetéseket végeztek, kiket-is kilentz
 Kisdedek követtek, és ékes Török Ruhába fel-öl-
 tözvé, mind tapsoló énekeket, mind pedig Versek-
 ben foglalt öfzve szollalkozásokat oly szépen mon-
 dottak, hogy az egész Népet az almeikodásig meg
 neveltették, melyből utolyára a' történt, hogy más
 nap reggeli 7 óráig a' nagy öröm, és vigaság kö-
 zött, mindnyájan a' tántz mellett felejtették ma-
 gunkat. Ennek emlékezetét tehát e' következők
 bizonyíttyák:

astra patent, ter signa faVent prænVntia phæbi
 hVngarlæ soLIVM reX LeopoldVs habet.
 gaVdet apostoLICæ regni VrtVte Coronæ
 aVgVsto VerVs stat nationis aMor
 Læta trIVMphaLes Vrbs tota plsonæa pLaVsVs
 eXerit Vt regl DIGNa trophæa Canat.
 InVliant CLangore tVbæ torMenta fragore
 InteXVnt terræ foæDera VIVA paCIs
 aeqVo et nagy bányam IVbilLo eXVLtare DeCeret:
 flat! et ore parl Vota saLVtis eant
 PannonICæ (bona Sors) LeopoldVs gLorIa gentis
 æternVM VIVat reX! patrIæqVe pater.
 VIVat aLeXanDer soboLes regis paLatInVs
 regni, MansVrtas serVet In æthra faCes.

A' Felséges Palatinus ma reggeli 7 órakor indula-le Bétsből Pofonba — már tegnap fokban lementenek vala ide a' mi Méltóságjaink közzül — má még többen — hétfön hát Gyülés tartatik. — Hollándiában a' fegyveres-házokban és egyebütt-is rendkívül valók a' hadi-készületek, mellyek Anglia mellett Török segítségét fognak adni. — A' Jan. 1. napján jött *Londoni* Levelekben az iratik: Már nem lehet leg-kissebbet-is kételkedni benne, hogy a' mi Kabinétunk fegyveres kézzel fogja a' maga Pétersburgi Udvar eránt ki-nyilatkoztatott tzielját végben vinni, és a' Berlini Udvarnak a' Muszka és Porta között békelséget kívánó igyekezetét segitteni, és egész erővel azon lenni, hogy a' Portával való békelség helyre álljon. Erre nézve a' *Partimuti* ki-kötő helyben, az Admirál Hood Vezérsége alatt, egy 18 tengeri hadakozó hajókból álló, és minden hadi-készületekkel fel-készült hajós Sereg tart kézzen, és az a' hajós Sereg, mely a' Spanyolok ellen olly véghetetlen kintsbe került vala, ezzel egy szolgálatra fog alkalmaztatni tsak egy Kirjokat várják vilfsza az Anglusok Pétersburgból, azonnal el-vállik, had-é, vagy békelség; de a' két közzül az egyiknek meg-kell lenni; vagy Anglia, Pruszszia és Hollándia háboruba elegyedik, vagy a' Muszka la' Portával meg-békéllik. Romába sok Frantzia Püspökök váratnak, kik lelkek esmérere ellen a' Polgári hitet nem akarván le-tenni, költöznie kell-ki Frantzia-országból. Tsak illyen a' belső nebona! A' Szegénység költözik és vándorol; mert nints mit falatozzan; a' Gazdag megy; mert megölik és el-velzik mindent. Boldog Ország a' hol Fő és Törvény van, ki-ki bátran élhet a' magájával, és nem fél az erőszaktól.

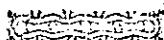
Nemes Kér 6-dik Decemberben 1790.

A' SZERENTSE.

*Passibus ambiquis Fortuna volubilis errat;
Et manet in nullo certa, tenaxq' loco;
Sed modo læta manet, vultus modo summit acerbos,
Et tantum constans in levitate sua est.*

Ovid. Trist. Libri V. Elegia IX.

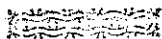
Egek! melly boldog, és melly kellemes sors a'
Midõn az embernek kedvére van sorsa!
Látom a' Szerentse sokakat mint ölel,
Vízont másokat csak éppen hogy nem öl-el.
Tsapodás ennek jobb 's bal felõl a' karja,
Ugy bánik mindennel valamint akarja.
Midõn azt reménylnéd, hogy nálad meg-telel,
*Terminus*a akkor leg-hamarább tel-el.
Midõn így vélekedsz: — egy idõtõl fogva
Rabom õ már nékem 's lántzomon van fogva;
Nints boldogságomnak többé semmi hujja,
Itt az Anna, ez a' többit-is el-hijja.
Bizvált tarthatok már szerentsémre számat,
'S mint tsalhatatlanra úgy táttom rá számat.
Van tekintet, erfény, sok meg-töltött verem,
Ez utánn már a' pénzt az élire verem.
E' sem kell, ha ingyen adják-is, apróba:
Az arany kedves tsak, mely't dítsér a' próba.
Igy már gyülölöm is majd kéntelen betsül,
Mert Ládám' fenekénn tudja mely nagy bets ül.
Nem félek, Feleim! mert látom mi velünk
Jár 's kél a' szerentse akár-mit mivelünk!
Fenyegessen engem' a' sok példa bátor,
Hogy változó a' Sors, még-is vagyok bátor.
Nem búsulak semmit boldogságom felül,
Mert ezennel Sorsom a' főhb póltzra fel ül.
Ha egyszer fel kapok, másti a' szükség tele
Szorítson bár, nékem mindenem lesziz tele.
Ha más éhezvén nyög, engem' a' vig a'zta
Naponként étkekkel frítsit 's meg-vigasztal. —

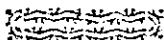
Azonban a' kerék fordul — — most tekintsd,
 Egy órában hová lett minden te kintsed!
 Mint mikor a' tojási el kapja a' Héjja,
 Ugy sok kintseidnek alig maradt héjja.
 Potrohós erfényed egyszerre meg apad,
 Hogy oly kortsos, sovány leszs valamint a' pad!
 Egyszerre ki fogy, a' mit rég' gyűjtél belé,
 Melly't mivel nem hittél, most tsak el hűlsz belé.
 Most látod, tsak hab vólt szerentséd' nagy Tova,
 Azért múlt-el hamar, 's el-illott jó tova.
 Most látod, hogy e' tsak igaz mondás: héj! az
 Leg-nagyobbat esik, ki leg feljebb héjaz!
 Most lásd, hogy a' Sorsnak állhatatlan szele
 Annál, a' mit hozott, még többet el-szele.
 Most lásd, hogy nem néz a' Sors Kitsinyre 's Före,
 Egy aránt le-lökvén mindent nyakra före.
 Most lásd, hogy tsak elébb vólt nagy Ládád tele,
 'S már nyakadban van a' rongy-szükség' mord Tele.
 Barátom! mit tevő légy, tanuld-meg ebbül,
 Mint folytasd dolgodat hogy ne folyjon ebbül!
 Hogy, ha e' virgontz Sors rád talál a' lalsan,
 Tzammagó rófsz talpánn is el-ne alalsan. —
 Midön hát azt vélnéd, hogy nállad meg-állatt,
 Akkor se hidj néki, mert ő ravasz Állat!
 'S ha bár szám-felett meg gyűlt is a' te Kintsed,
 Mint meg-oszolható t mindég ugy tekintsd!

A' Magyar az ő Köntösében.

Magyar a' Magyarának nemes természete,
 Magyar az ő remek maga viselete,
 Mind e' kettő pedig még az ő hajdoni
 Eleiről maradt őli tulajdoni. —
 De nézd-el közelebb 's ne tsak a' nagyjából
 Esmérd, annyival se az Irigy' szájából;
 Mert tsak igaz, gyakran hogy az irigy lator
 A' tiszta vízben is vélt moslékot kotor. —
 Tekintsd bár vitézi kellemes formáját,
 'S szép dali teléhez intézett ruháját,

Meg kell már is vallnod vagy akarod vagy nem,
Hogy ez egy Virtusra született 's teremt Nem.
Közép természetnek egyenes állás,
A' díszért *Abfolon* valóságos máfisa;
Vidámság, keménység néz ki két szeméből,
Hűség és Bátorság tündöklök melyjéből,
Gyorsaságot ölt fel miéd jobb mind bal karja,
Ha a' *Márs* játékát próbálni akarja.
Kengyelénn fel 's alá ugy szökik mint Evet,
Bár ha harmad napig nem költött is levét.
Ugy ül paripájánn, mint valamely övek —
Közé szorított győzhetetlen tövek.
Vitéz Eleinek jár mindenütt nyománn
Mihelyt proba gyepre ki száll az Ottoman.
Kik közzül már sokszor nem egy sem két százot
Bugyolált Kontyokból névetve ki-rázott,
Ugy, hogy, ha a' kopaszt ki vehette líkra,
Százanként hullott le egyik a' másikra;
'S midőn a' tsonka hóld fogytánn siránkozott,
Akkor a' Magyar Sas nőtt 's borostyánt hozott. —
Némúl meg hát, Irigy! 's ne közzörülj agyart
Sérteni e' nemes Indulatu Magyarat.
Azt a' Magyarat, kinek még ma is szablyája
Vérbenn ferd 's tajtékzik lovának zablája.
Azt a' Magyarat, kinek a' végső lehellet
Piheg nyelvén midőn te szóllod Ser mellett,
'S midőn te pipesen költösz Tsokoládit,
Ő akkor a' Kontyonn tesz játék parádit —
Azt a' Magyarat, kinek, ha *Márs marselút* lötte,
Kész győzödelem járt utánna 's elötte —
Azt a' Magyarat, kinek illy sok győzödelme
Mellett sájtja a' jól ki-mivelt Elme,
Annyira, hogy nem tsak vontt Kardja hatalmas,
Hanem Elméje is mindenre alkalmas. —
Nézd már Öltözötjét, mely sok kényes szemek'
Kivántsíságinak tárgyúl ki-tett remek.
Senki a' nap alatt nem öltözik szebben,
Mint a' Magyar, midőn fel-övedzik, ebben.
Mert valamint maga ugyan tsak Gavallér,
Szinte ugy rá teremt a' leg-kifsebb gallér. —
Préme.

Prémzett Kalpagjának magas tornyozatja
 Az Irigy szemet is meg-tsiklandoztatja,
 Az alatt ajakán a' ki fodrott perge —
Baufz lett sokaknak már hódító nyerge.
 Menteje palástul, alól öv' 's dalmánya
 E' leg-kényesbb szemnek remek találmanya,
 Mellyen négy renddel a' gombház midön fénylik,
 Sokan, hogy *Argusi* szemek, azt reménylik.
 Tsipőjére fel-mérett jól találtt nadrágja,
 Nem kell hogy ezt Németh Lábtyü térdig hágja!
 Hanem szinte farkig három rendü hántott —
 Sinort, sújtást varrat avagy pafzamántot,
 Mellyhez a' Csizmadja, Karmazsin darabot
 Kapván gyors kezébe, sinum Tsizmát szabott,
 S ebben midön lába karikáson pereg,
 Mindenütt farkában a' farkantyú tsereg.
 Tsúfot üz inkább a' két darab hafábból
 Szabott hamfa módra toldott bötzkös lábból,
 Sem hogy avagy tsak egy foltot-is öltene,
 Magyar termetére a' melly nem illene.
 Nem de nem méltó, hogy ennek a' Tsudára
 Termettnek már kardot kölsünk oldalára?
 Méltó bizonyára, mert ez-is senkire
 Nem illik egy Nemzet közzül-is ennyire.
 De ha nem illenek oldalán tokjában, -
 Illik ez, esküszöm, ki vonva markában! —
 Ilyen hát a' Magyar summáson le-festve,
 Mellyet egy metsetnél penzeljeztem estve:
 Reménylem könnyebb leszsz még utobb ezt nékem
 Jobban le-rajzolni, ha több leszsz festékem.